

Bilag 2**Justitsministeriets notat af 3. november 2004 om adgangen til at overføre yderligere beføjelser til de grønlandske myndigheder.****NOTAT**

om

adgangen til at overføre yderligere beføjelser til de grønlandske myndigheder**1. Indledning**

Ved brev af 6. oktober 2004 har Grønlandsk-dansk selvstyrekommission anmodet Justitsministeriet om en redegørelse for de forfatningsretlige rammer for overførelse af yderligere kompetence til de grønlandske myndigheder.

Spørgsmålet er således, i hvilket omfang forfatningsretlige regler kan antages at sætte grænser for adgangen til i forbindelse med etablering af et udvidet, grønlandsk selvstyre at overføre yderligere af de beføjelser, der efter grundloven tilkommer Folketinget eller regeringen (kongen).

Pkt. 2 omtaler den gældende hjemmestyreordning fra 1978. Herefter behandles i pkt. 3 visse almindelige spørgsmål om overladelse af lovgivningskompetence efter grundloven. Pkt. 4 behandler begreberne forfatningsretlig enhed og rigsenheden (rigsfællesskabet), mens pkt. 5 omtaler en række andre grundlovsbestemmelser, der kan have betydning for det rejste spørgsmål.

Justitsministeriets overvejelser og vurdering er gengivet i pkt. 6.

Pkt. 7 indeholder en sammenfatning.

2. Den gældende hjemmestyreordning

Ved lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands hjemmestyre blev der skabt grundlag for, at en række sagsområder kan overgå til hjemmestyret.

Lovens § 1, stk. 1, indeholder følgende bestemmelse:

»§ 1. Grønland udgør et særligt folkesamfund inden for det danske rige. Det grønlandske hjemmestyre varetager inden for rigsenhedens rammer grønlandske anliggender efter reglerne i denne lov.«

Hjemmestyret kan efter § 4, stk. 1, i den grønlandske hjemmestyrelov bestemme, at sagsområder eller en del af et sagsområde, der er nævnt i bilaget til loven, skal overgå til hjemmestyret. Hjemmestyret har den lovgivende og administrative myndighed for områder, der er overgået efter denne bestemmelse, og hjemmestyret overtager de udgifter, der er forbundet hermed, jf. hjemmestyrelovens § 4, stk. 2.

Efter hjemmestyrelovens § 5, stk. 1, kan rigsmyndighederne efter forhandling med hjemmestyret ved lov bemyndige hjemmestyret til at overtage den regelfastsættende myndighed for samt administrationen af et sagsområde eller en del af et sagsområde, som er nævnt i bilaget til loven, og som ikke er overgået til hjemmestyret efter hjemmestyrelovens § 4. Tilskud til således overtagne sagsområder fastsættes ved lov.

I hjemmestyrelovens § 7, stk. 1, er det fastsat, at rigsmyndighederne efter forhandling med og tilslutning fra hjemmestyret ved lov kan bestemme, at sagsområder, der ikke er nævnt i hjemmestyrelovens bilag, overgår til hjemmestyret. Afgørelsen af, hvilken sagsområder der skal overgå til hjemmestyret, træffes ud fra hensynet til rigsenheden og til, at hjemmestyret får en udstrakt indflydelse på områder, der særligt berører grønlandske forhold, jf. hjemmestyrelovens § 7, stk. 2.

Bilaget til den grønlandske hjemmestyrelov har følgende indhold:

»BILAG

- 1) Grønlands styrelsesordning.
- 2) Styrelsesordning for kommunerne.
- 3) Skatter og afgifter.
- 4) Folkekirken og de fra folkekirken afvigende trossamfund.
- 5) Fiskeri på territoriet, jagt, landbrug og renavl.
- 6) Fredning.
- 7) Landsplanlægning.
- 8) Nærings- og konkurrencelovgivning, herunder også lovgivning om restaurations- og